

American Chamber of Commerce in Moldova

fighting for your business

AP "Camera de Comerț Americană din Moldova", nr. 3678, cod fiscal 1009620002440, bd. Ștefan cel Mare 202, clădirea KENTFORD, MD-2004, Chișinău, Moldova
Tel.: /+373 22/ 211 781, Fax: /+373 22/ 211 782, info@amcham.md, www.amcham.md

Către DI Valeriu Lazăr
Ministru
Ministerul Economiei
str. Piața Marii Adunări Naționale 1
2033, mun. Chișinău
Republica Moldova

Nr. 21 din 13.05.2010

Stimate domnule Ministru,

Urmare a ședinței Consiliului Consultativ pe lângă Ministerul Economiei cu privire la asigurarea transparenței în procesul decizional organizat în data de 11 mai 2010 în cadrul căreia au fost discutate Obiectivele Politicii Fiscale pentru anii 2011 – 2013, precum și suplimentar celor prezentate în Avizul Asociației Patronale "Camera de Comerț Americană din Moldova" (în continuare – „AmCham”) din 15 aprilie 2010 adresat Ministerului Finanțelor, vă transmitem o serie de sugestii recomandabile a fi incluse în lista acestor Obiective.

I Recomandări cu privire la legislația TVA

a) Restituirea TVA

Având în vedere impactul recesiunii economice asupra mediului de afaceri, insuficiența de lichidități cu care se confruntă companiile, recomandăm amendarea cadrului fiscal, în vederea admiterii compensării obligățiilor viitoare ale companiilor față de bugetul public național (inclusiv cu obligațiile fiscale, vamale și cele aferente contribuțiilor obligatorii de asigurare socială și primelor de asigurare medicală) cu sume ale TVA pasibile restituirii.

b) Înregistrarea în calitate de plătitor TVA

Considerăm că este necesară inițiativa de a micșora plafonul minim de înregistrare benevolă în scopurile TVA de la MDL 100,000 la MDL 0, precum și, concomitent, de a majora plafonul de înregistrare obligatorie în scopuri TVA de la MDL 300,000 la MDL 600,000. Aceasta este o practică acceptată și în alte state, cum ar fi Bulgaria sau Cehia, unde nu există un plafon stabilit în scopul înregistrării benevole în scopuri TVA.

Considerăm ca prin implementarea acestei inițiative va fi susținută activitatea întreprinderilor mici și mijlocii, iar agenții economici noi înființați nu vor suporta costuri / cheltuieli cu TVA nedeductibilă, în situația în care acestea vor opta pentru înregistrarea benevolă.

II Implementarea inițiativei de computerizare a locuințelor

De asemenea, contăm pe susținerea Ministerului Economiei în vederea implementării „Inițiativei de Computerizare a Locuințelor”

Astfel, vă prezentăm spre atenția Dvs., în anexa la această scrisoare, sugestii suplimentare la Avizul AmCham la Proiectul Obiectivelor politicii fiscale pentru perioada 2011 – 2013.

Vă mulțumim pentru colaborare și vă rugăm să nu ezitați să ne contactați pentru orice informații adiționale.

Cu deosebit respect,
Mila Malairău _____

Director executiv al Asociației Patronale
“Camera de Comerț Americană din Moldova”
Tel: +373 22 211 781
Fax: +373 22 211 782
E-mail: milamalairau@amcham.md
www.amcham.md

**Sugestii suplimentare la Avizul AmCham la Proiectul Obiectivelor politicii fiscale pentru perioada
2011 – 2013**

Anexă 1

Amendarea cadrului fiscal privind restituirea TVA în vederea admiterii compensării acestora cu obligațiile viitoare față de bugetul public național

În condițiile actuale, agentul economic care beneficiază de dreptul de restituire a TVA poate compensa datoriile sale (sau ale creditorilor) față de bugetul public național cu sumele TVA pasibile restituirii (Codul fiscal, art. 101 alin. (5)).

Totuși, compensarea este posibilă doar dacă datoriile față de bugetul public național există, aceasta însemnând reflectarea în fișa personală a contribuabilului a datoriei în baza rapoartelor (dărilor de seamă) depuse, datoria fiind generată doar după expirarea termenului de plată a respectivei obligații.

În anumite circumstanțe, termenul de restituire fizică din buget a TVA (i.e. 45 de zile) nu se respectă. Însă, contribuabilul nu poate să-și exercite dreptul de proprietate asupra TVA de restituit, fiind astfel încălcat dreptul Constituțional (i.e. dreptul de proprietate) care rezultă expres din prevederile art. 127 al Constituției Republicii Moldova.

Cu alte cuvinte, în cazul nerestituirii fizice a TVA din buget, precum și în lipsa unor restanțe față de buget, contribuabilul nu poate utiliza efectiv sumele TVA spre restituire, acestea urmând a fi îndreptate în contul obligațiilor viitoare față de bugetul public național (inclusiv obligațiilor fiscale, vamale și celor aferente contribuțiilor obligatorii de asigurare socială și primelor de asigurare medicală).

În contextul celor menționate, sugerăm completarea *Legii pentru punerea în aplicare a Titlului V al Codului fiscal nr. 408-XV din 26.07.2001*, precum și ajustarea corespunzătoare a *Ordinului Ministerului Finanțelor nr. 42 din 07.07.2004 cu privire la aprobarea Regulamentului privind stingerea obligației fiscale prin compensare* cu prevederi exprese care să permită contribuabilului să utilizeze TVA pasibilă restituirii în contul obligațiilor viitoare față de bugetul public național. Această normă va fi aplicabilă prin derogare de la prevederile art. 101 alin. (5) și art. 101¹ alin. (4) precum și a art. 175 alin. (1) ale Codului Fiscal.

Efectele pozitive ale amendamentelor propuse se referă, printre altele, la:

- (i) **Posibilitatea de compensare a sumelor TVA spre restituire în contul viitoarelor obligații ar fi reciproc avantajoasă atât pentru mediul de afaceri, cât și pentru stat.** Aceasta ar permite (i) companiilor - să-și planifice și să gestioneze eficient lichiditățile în parte ce țin de onorarea viitoarelor obligații, (ii) statului – să mențină lichiditățile în cadrul bugetului public național și să beneficieze de sumele încasate în avans.
- (ii) **Măsură anticriză.** Ținând cont de impactul recesiunii economice resimțit atât de către mediul de afaceri, cât și de către stat, aceste amendamente ar reprezenta o măsură anticriză menită să îmbunătățească circuitul economic și gestionarea eficientă a lichidităților pentru ambii participanți.
- (iii) **Reducerea poverii administrative.** Implementarea amendamentelor propuse ar reduce impedimentele actualmente existente (compensarea doar cu datoriile existente) și, în final, crearea unei proceduri viabile de compensare.

În concluzie, sugerăm revizuirea conceptuală a normelor fiscale actuale cu privire la mecanismul de restituire a sumelor TVA prin compensare cu datoriile viitoare și ajustarea acestora conform celor sugerate.

Implementarea inițiativei de computerizare a locuințelor

Mai multe state europene au implementat programe guvernamentale menite să sporească penetrarea calculatorului în țară și să îmbunătățească abilitățile informatice de ansamblu ale populației. Astfel de programe au fost pentru prima dată aplicate în 1998 în cadrul Inițiativei Computerizării Locuințelor (Home Computing Initiative) în Suedia, fiind elaborate și promovate de către sindicatele de la uzina Volvo.

Companiilor suedeze li s-au oferit diferite facilități la achiziționarea calculatoarelor pentru gospodăriile angajaților lor. În 1997, înainte de punerea în aplicare a programului, penetrarea calculatorului în Suedia a fost de 40%. Până în 2001, penetrarea calculatorului a crescut la mai mult de 80% și este în prezent peste 90%, Suedia având cea mai mare rată de penetrare a computerului din lume și o populație care este cea mai avansată din punct de vedere tehnologic și cu cele mai dezvoltate abilități de lucru cu computerul. De atunci, Marea Britanie, Franța, Spania, România, Lituania, Estonia și alte câteva țări europene au implementat programe similare cu diferit grad de succes, în funcție de modelul programului implementat.

În condițiile economiei moderne, tot mai multe companii solicită la angajare prezența abilităților de lucru la calculator. Astfel, 5% din forța de muncă a țărilor membre OCDE sunt angajați în domeniul industriei Tehnologiilor Informaționale și Comunicațiilor (TIC), în timp ce circa 20% din forța de muncă a țărilor OCDE utilizează TIC.

Țările cu economie în tranziție, cum este Republica Moldova, se confruntă cu probleme serioase în vederea furnizării forței de muncă calificată - apte de a utiliza calculatorul - în special din următoarele motive:

- Lipsa unei infrastructuri relevante
- Lipsa culturii în domeniul TIC în rândurile angajaților
- Rezistența din partea angajaților la noile tehnologii
- Frica pierderii locurilor de muncă odată cu implementarea TIC

Prezența calculatoarelor în gospodării ar putea contribui la dobândirea abilităților necesare în domeniul TIC și, în așa fel, asigura competitivitatea în noile condiții. Urmărind această prezumție, guvernele mai multor state au elaborat recent Programe Guvernamentale speciale pentru a soluționa problema în cauză și au implementat aceste programe cu un grad variat de succes.

În Moldova, în ultimii ani, s-au înregistrat câteva tendințe pozitive întru edificarea societății informaționale. Astfel, prin "Decretul prezidențial privind edificarea societății informaționale", edificarea societății informaționale a fost declarată o prioritate națională. Strategia Națională și Planul de Acțiuni "Moldova Electronică" au fost lansate și sunt în proces de implementare. Guvernul Moldovei, implementează, în continuu, noile servicii electronice. În 2007, sectorul TIC a contribuit cu 10, 2% la PIB, în timp ce creșterea anuală a TIC atinge aproape 20%.

Cu toate acestea, lipsa forței de muncă calificată, ce ar poseda abilități de lucru la calculator, încă este sesizabilă și rămâne a fi o barieră în calea dezvoltării economiei naționale. În Moldova, rata de penetrare a calculatoarelor în gospodării este de numai 20%, în comparație cu media europeană de 54%.

AmCham Moldova consideră că Moldova ar trebui să pună în aplicare o Inițiativă de Computerizare a Locuințelor similară. Credem că aceasta poate să contribuie semnificativ la majorarea gradului de penetrare a calculatorului în Moldova și la dezvoltarea unei populații, care să fie mai familiarizată cu lucrul la calculator și gata pentru a fi productivă într-o economie modernă.

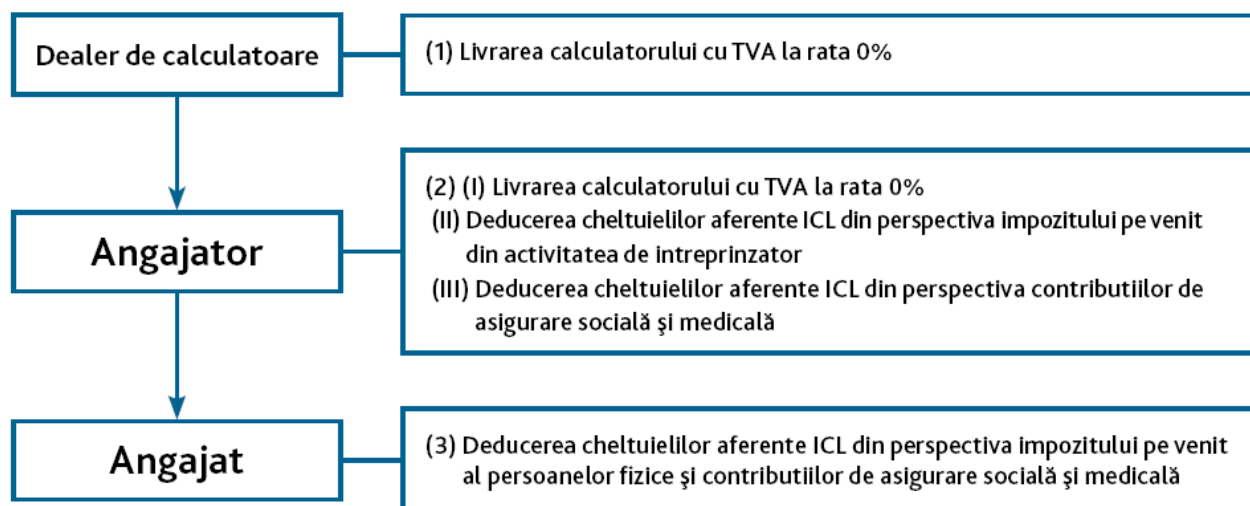
Cea mai reușită schemă guvernamentală pentru sporirea utilizării calculatoarelor în gospodării a fost pentru prima dată pusă în aplicare în Suedia, în 1998, în cadrul "Programului pentru angajați". Guvernul suedez a mers în întâmpinare sindicatelor și a permis ca prețul de achiziție al calculatorului să fie dedus din salariul lunar brut al angajatului pe parcursul a 3 ani de zile, fără aplicare de TVA la livrarea computerului de la angajator la angajat (TVA 25%).

În acest mod, calculatoarele sunt transmise în leasing salariaților, cu posibilitate de a le răscumpăra la un preț favorabil la sfârșitul perioadei de leasing. Compania, de fapt, își asumă aproximativ jumătate din costul computerului, ceea ce include și serviciul de asistență tehnică. Una din condițiile aferente acestui leasing

este ca angajații să se instruiască la domiciliu în timpul lor liber și să susțină un test de evaluare a cunoștințelor TI.

Modelul ideal, în modul în care este văzut de AmCham, ar trebui să ofere soluții la trei nivele, având în vedere numărul de actori implicați: angajați, angajatori și dealerii de calculatoare. Facilitățile fiscale au menirea de a stimula participarea tuturor actorilor:

SCHEMA

BENEFICIILE PROGRAMULUI

Pentru Angajat	Pentru Angajatori
1. Educație 2. Reducerea costurilor de procurare a computerului 3. Noi perspective în carieră 4. Comoditate	1. Forță de muncă mai bine pregătită 2. Productivitate crescută a angajatului 3. Comodități adiționale pentru angajați 2. Reducerea cheltuielilor operaționale
Pentru Guvern	Pentru sectrul IT
1. Eficiența crescută a Guvernului 2. Nivelul crescut de competitivitate al țării 3. Știința utilizării computerului 4. Diminuarea decalajului digital	1. Creșterea cifrei de vânzări 2. Un nou traseu către piață 3. Expansiune piață